

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felolós szerkesztő és lapfajladonos:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A májusi közgyűlés.

Május, a tavaszutó, virágot, zöld lombot fakasztó hónapja az esztendőnek. Fű, fa, bokor zöldlül, él, nő. Az emberek is felélednek, életkedv, teitvágy feszíti az izmokat. Kűnn a levegőn, a szabad természetben szeretnek lenni. A szobai tartózkodásból nagyon elég volt a hosszú tél alatt.

Nem csoda, ha a törvényhatósági bizottság keddi közgyűlésén nagyon mérsékelt számban jelentek meg a városatyák. Kűnn derűlt szép, napos idő, unalmas ilyenkor a szűrke közgyűlési terem és szűrkenek ingerkezett a tárgysorozat is.

A tizenyole pontból, hat helygyminiszteri leírat volt. Mind a hat egy-egy elutasítása a Wagner László dr. bizottsági tag felbevezéseinek. Tehát Wagner-ládák voltak.

Legfontosabb tárgya a gyűlésnek az 1907. évi zárszámadási jelentés volt. Ez a tárgy aztán váratlanul nagygyá, hosszúvá nőtte ki magát. Fontosságát azonban elvesztette a Wagner László bizottsági tag jóvoltából. Másfél óra hosszat beszélt a „saját kijelentése szerint egyedül komolyan érdeklődő“ városatyá a városi zárszámadásról és

„saját véleménye szerint“ erős és igazságos kritikát gyakorolt a városi gazdálkodás, a törvényhatósági bizottság, a főispán, a tanács, a polgármester, a rendőrség, a számvevőség és minden e városban élő eleven és holt fölött.

Beszélt, beszélt, beszélt tücsköt-bogarat össze-vissza. Beszédje alatt a szűrke közgyűlési terembe beköltözött a tavasz. Annyi zöldséget hordott össze, annyi zöldet beszélt össze-vissza, hogy az egész terem megtelt zöldséggel, az igaz, hogy nem illatos fűvel, derűs lombozattal, hanem bogáncssal, burjánnal, számaratóvissel s más efajta nem nagyon hasznos növényivel a természetnek.

A közgyűlés, a városatyák pedig hallgatták, hol türelmesen, hol türelmetlenül, hol unottan, hol derűsen a tutti-frutti szóözünt. Közbeszédés, diskurálás volt elég s a végén a beszédnek, amikor a nagy szónok azzal fejezte be beszédét, hogy „pont“, kitért a hahota s erre az igazán szívből jövő, egészséges kacagásra a sok zöldség mind ráborult arra, aki összehordta. Eltemette egészen, s a nagy obstrukciós beszédnek nem maradt annyi hatása sem, mint egy bütyk-virág pukkanásának.

A városatyák, hol türelmesen, hol türelmetlenül hallgatták a „saját véleménye szerint“ „a közügyek iránt egyedül komolyan érdeklődő városatyá“ beszédét. Voltak, akik unták is a dolgot. Zsámbor Pál bizottsági tag felszólalva, erőlyes hangon utasította vissza Wagner László bizottsági tagnak a törvényhatósági bizottságban való komédiázását.

Borsó és fal.

Egy igazán tekintélyes, a közügyek iránt érdeklődő és a közigazgatáshoz értő bizottsági tag elhagyta a gyűlést azzal a kijelentéssel, hogy ha ilyen beszéd és tárgyalási modor fog meghonosodni a tárgyalási teremben, akkor megszűnik a közügyek iránti érdeklődés.

Olyik városatyá érdeklődött a beszéd iránt, s mivel a nagy szónok egyes kifejezéseket nagy előszeretettel és hangsúlyozással használt, megszámlálta e kifejezéseket. A „horribilis“ szó harminckilenceszer, a „saját nézetem“ tizenhatszer szerepelt a „horribilis“ beszédében.

Kedves és derűtséget keltő volt az is, amikor a szónok esdekelt az elnöknek, hogy vonja meg a szót tőle, mert ő addig nem

Az igazságos szatócs.

Párbeszéd.

Az alsó-utcai szatócs boltja előtt áll, előtte egy kosár szilva, melyeket gondosan kiválogat. Az összelőröttöket egy öreg kosárba dobja, a harmatosakat azonban nagy gondal belerakja egy vadonatúj kézi táskába, melyet csak nem régen vett a selmeci vásáron. Amint elkészült egy cédulát tesz a tetejébe e fölírású: 13 egy garasért. A másik kosár majdnem megtelt rohadakkal! Borzasztó! Dühében csipőre vágja a kezét és fölkiált:

Szatócs: No de ilyen család! A félkosár megtelt rossz szilvával. A tetejébe raktok néhány egészséges szemet, a többi mind rossz. Megállj Tsiptsekné. Engem, a becsületes grajzert, aki mindig készpénzzel fizetek, így becsapni. Ausgerissen! Ma már nem lehet bűzni az emberekben! Mayer: (selmeci polgár). No, no öreg! Mi lelt? Mért csapsz már kora reggel ilyen lármát?

Szatócs: Ah, hadd abba! Meg szeretnék pukkadni mérgembe. Milyen rosszak ma már az emberek! Még is csak szép elvem van nekem: Beesületességgel legtöbbré mégy! Azért nem tudom szivlelni a hamis embereket! (Barátságosan) Hanem mond csak: Hogy vagy?

Mayer: Hát csak ugy lasscskán. És te?

Szatócs: Hát én is megvolnék valahogy. Csak a kenyér legyen meg, meg a becsület, akkor

jó minden. Hanem mond, nem veszel néhány szilvát? Egész friss, ma vettem a vásáron.

Mayer: Na ja; most jó a szilva, és a szilvágombócot is szeretem. Mennyit adsz?

Szatócs: Ehol van ni, a cédulán: 13 egy garasért. De neked öreg pajtás 10-et számítok 1 krajcárért; és mert kicsit törött (a nagy kosárra mutat) hát kapsz 12-őt 1 krajcárért.

Mayer: Csak adj a jobbikból, mert különben megszid a feleségem és azt mondja, hogy szemetet hozok a házba.

Szatócs: Persze, persze, igazad van. Mindig jobb az aszonnyok kedvében járni. Mennyit adjak. Mayer: Adj 10-ért.

Szatócs: 10-ért épen 100-at kapsz. (Papirzacskót vesz és olvas) kettő, négy, hat, nyolc, tíz. (Félbenszakítja). Te öreg, most jut eszembe, hány éve már, hogy katonáknál volnunk?

Mayer: Hej, 20 esztendeje már annak.

Szatócs: Husz éve, ki gondolná, hogy már husz éve! (Tovább olvas), husz, huszonkettő, huszonnyolc, harminc, harminckettő, harmincnégy, harminchat. (Megint félbenszakítja). Te öreg, mond csak hány éves vagy már?

Mayer: Nem sok hiányzik már a negyvenkettőtől.

Szatócs: Ép oly idős vagy mint én. (Tovább olvas) Negyvenkettő, negyvennégy, negyvenhat, negyvennyolc, ötven. Bizony, bizony, pajtás öreg-

szűnk. De rajtad még nem látszik! Milyen kort ért meg boldogult atyád?

Mayer: Ó jé! az derék ember volt. Fölvitte volna nyolcvanig, de meghűlt s így csak 68 éves lett.

Szatócs (csodálkozva csapja össze a kezét). Aj, új, az kár! No de 68 év is szép kor, én aligha leszek annyi. Egyáltalán tisztos öregek voltak szűleid, az meg kell eegedni. (Tovább olvas). Hatvannyolc, hetven, hetvenkettő, hetvennégy, hetvenhat, hetvennyolc, nyolcvan. (Szűnet újra). A ti családokban már bent van, hogy mindnyájan oly öregek lesznek. Ép a multkor hallottam, hogy a tántid majdnem 100 éves volt. Igaz ez?

Mayer: Persze hogy igaz. Már 92 éves volt, mikor meghalt különben még egész jó szűben volt, de egyszerre beállt a végelgyöngülés és meghalt.

Szatócs: Örökre kár! Minő szép lett volna születésének 100-ik évfordulója. No de, ha ugy vesszük, nagyon szép kor 92 év is. (Tovább olvas). Kilencvenkettő, kilencvennégy, kilencvenhat, kilencvennyolc, száz!

Igy kedves öregem, még öt rídást kapsz! Most pedig tiszteltetem kedves nődet, jó étvágyat a szilvágombóchoz!

Bemegy a boltba, megelégedetten dörzsöli a kezét, mert nem esalt, csak eltűvedt a fecsegés közt, és az ő szavajárása: *Beesületességgel legtöbbré meg az ember!

képes befejezni a beszédét, amely már rég idők óta szorult benne.

„Vonja meg, kérem szépen a szót“

Az elnök azonban nem enged, nem ugrik be az alázatos kérésnek. Hadd nyelje le mind a békát, ha nyelni akart. S a békák tüntek, nyelődtek.

Van a közgyűlési teremben egy allegorikus kép. Clió a történetkönyvvél. Egyszer Cliónak is beszélt a nagy szónok.

„Tudom én, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottsági tagok egyike sincs azon a véleményen, amelyet én *elfoglatok* (sic), de azért bátran kimondom véleményemet, hadd lássa az utókor (egy megnyerő kaszintás Clióra), hogy volt egy igaz ember e városban, amelyik megakarta akadályozni e város romlását.“

Clió azonban nem jecyzett. Eh, kötelességit már ő sem tudja, törvénytiszgató és nem igaz ő sem már.

Neki ment tehát a nagy szónok a díjnokoknak, akik sokan vannak és nem tudnak takarékoskodni és neki ment mindennek, embernek (főispán, tanács, tisztviselők), állatnak (a városi lovak), földnek (a városi földek), víznek (Vihnye-fürdő), falnak (Sembery-ház) stb. stb.

Egy némely poetikus lelkületű városatyának észbe juthatott e beszédre az Arany János „Családi Kör“-ében röpködő éji bogár.

*Zug az éji bogár, neki megy a falnak
Nagyt koppan akkor, s azután elhallgat.
Igy volt! Pont!*

A nevezetes, s a maga nevében pártatlan gyűlésről részletes beszámolómk a következő.

Előlk: *Horváth* Kálmán polgármester.
Jegyző: *Vörös* Ferenc tb. főjegyző.
Jelennvannak: Adamecz Emil, Baán Elemér, Bartha Béla dr., Binder Antal, Boleman Géza, Bocsák János, Farbaky István, Fizély Károly, Goldfusz Mihály, Hlavathy József, Hamrák Ferenc, Jézsovcics Károly, Király Ernő, Kőrös László, Oszvaldi Gusztáv, Osztrólczy Gyula, Raubchauer József dr., Schwarz Ottó dr., Sobó Jenő, Székely Vilmos, Wagner László dr., Veress József, Velits György, Vojtás Máttyás, Zsámbor Pál és a tisztviselők.

Horváth Kálmán elnök a közgyűlést délután három órakor megnyitja. Tárgyrosorozat előtt Zsámbor Pál intéz kérdést, hogy mi van az elemi iskolák rendezésének ügyével.

Horváth Kálmán polgármester bejelenti, hogy a tanács a törvényhatósági bizottság határozatának értelmében eljárt s az államtól segélyt kért az iskolák fejlesztésére. Az ügy jelenleg a tanfelügyelő kedvező javaslatával a miniszternél van. Esetleg meglehet sürgetni.

A választ tudomásul veszik.

Wagner László dr. kérdést intéz, hogy a Szel László dr. volt t. ügyész végkielégítési ügye miért nincs a mai közgyűlés előtt.

Horváth Kálmán polgármester: A volt tiszti ügyész beada végkielégítési iránti kérését, a nyugdíj választmány ezt letárgyalta most jogi véleményezés végett a tiszti ügyésznél van.

Wagner László dr. szerint már előkészíthető lett volna az ügy. Kéri, hogy a jövő közgyűlésen okvetlen előterjesztessék, hogy még a nyári szünet előtt döntsessen a közgyűlés e fontos ügyben.

A tárgyrosorozat tárgyalásánál a polgármesteri jelentés során Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés, hogy a városi szegény- és menház berendezése elkészült s az intézet e hó 16-án megnyílik. A főiskolai atletikai klubnak az itt megtartandó országos vívóverseny díjaira 250 koronát engedélyez a közgyűlés.

Wagner — ládák.

A belügyminiszter elutasította *Wagner* László dr. törvényhatósági bizottsági tagnak a rendőrfelkapitányi állás betöltése tárgyában beadott fellebbezést.

Wagner László dr.: A miniszteri leiratból is kitűnik az, hogy a miniszter nem döntött érdemileg ez ügyben s panaszal a közigazgatási bírósághoz utasítja. Törvénytelenség történt, amikor a főispán Lindmayer Jánost nevezte ki h. alkaptányává.

Elnök: Figyelmezteti a felszólalót, hogy maradjon a tárgynál. A miniszteri rendeletről lehet csak beszélni.

Wagner László: Nekem egyéni véleményem, hogy e tárgynál eldöndhető panaszomat, mely közérdekű volt. Lindmayer János h. alkaptány törvényellenesen...

Elnök: Újból figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál. Kioktatja, hogy miről beszélhet.

Wagner László: Én tovább is beszélni fogok. Ha kellemetlen amit mondok, tessék tőlem a szót megvonni. (Nagy zaj.)

Zsámbor Pál biz. tag izgatottan. Ez a komédia még sem járja e teremben. Ne komédiázzék itt, mert ez komoly tárgyalások helye s itt komoly embereknek van helye. Vagy rendesen viselkedj, vagy mindnyájan itt hagyjuk. (Zajos éljenzés, helyeslés.)

Wagner László eláll a szótól.

A belügyminiszternek és földművelésügyi miniszternek öt rendelete következett tárgyalásra. Mind az öt *Wagner* László fellebbezését utasítja el. Tudomásul vették.

Nyitrávámegye Pöstyén fürdőben létesítendő gyógyháza alapítványt kér. Mosonvármegye a vidéki orvosok gyermekei részére internátus építéséhez kér hozzájárulást. Költség hiányában a kérések nem teljesíthetők.

Következett a városi házépítési 1907. évi zárszámadásainak tárgyalása.

Wagner László dr. a határozatképesség megállapítását kívánja.

Elnök kitanítja, hogy a tárgyalás nincs a tagok számától függővé téve.

A nagy beszéd.

Wagner László biz. tag.
Kifogásolja, hogy a zárszámadások igen sokba kerülnek. Igen csinos a munkának külseje, mert az ára is csinos, de a tartalma érthetetlen, homályos, lehetetlen abból kiokosodni. Ő legalább nem tud. (Közbeszólások: Tanuljon. Zaj.)

Panaszkodik, hogy senki sem akarja nyugodtan meghallgatni. (Zaj. Ugy van.) Megállapítja, hogy a város a lejton halad lefelé. Nagy a pótdadó. Panaszodik az adókövető bizottságra.

Az adót kivétl bizottságban bent volt *Heincz* Hugo.

Heincz Hugo: *Elnök.*

Wagner dr.: *Elnök, Wankovits és Hornyacsek.* De egyik bizottságban sem lettek...

Elnök: Figyelmeztetem a bizottsági tag urat, ez nem tartozik a zárszámadáshoz.

Wagner dr.: Tessék tán kijelenteni, hogy kellemetlenek ez ügyek. (Zaj. Rendre, rendre.)

Nemcsak az adók emelkednek, de csökken a házvédelkedv. A háztulajdonosok tul akarnak adni házukon, verő pedig nincs.

(Az ekkor keletkezett zavarban *Bartha* Béla dr.-hoz fordul: Meltóztatik tán a szót tőlem megvonni? Erre *Bartha* és *Zsámbor* elhagyják a termet.)

Annak idején egy bizottságot alakítottak meg, amelyik hivatal volt megnézni a zárszámadásokat, hol lehet megtakarítást eszközölni. Ez a vérsbizottság... (közbeszólások) méltóztassék főkapitányt őr engem...

Kuti István: Ne diskuráljon itt velem.

Wagner dr.: Nem ért el eredményt. Ezen bizottság nem a maga egészében nézte át a gazdaságot. Ennek oly ágai vannak, melyek feleslegesek. Ilyenek a földek és házak. A város ezekre ráfizet. Én nem bírom meg...

Heincz: Irja meg a Selmeci Újságba.

Wagner dr.: Ez nem saját-bizottság. Ezeken túl kell adnunk, bárhogyan is. (Felkiáltások: Nem lehet elposzkolni.) Árverezni kell, akár bíróság is. Ezekből csak kára van a városnak.

Weisz Jakab: Talán megakarla venni.

Wagner dr.: Mi ezekkel csak azért bajlódunk, hogy a tisztviselők és kezelő személyzet megélhetését biztosítsuk. Előveszi a számadás egyes tételét. Mindent hibáztat, ami csak nyomtatva van: városi földek kezelését, átirást, mezőgazdaságot. Lovakra nincs szükség.

Hlavathy József: Honnan vesző fuvarost?

Wagner dr.: A fűszkóra a városnak 3500 koronájába kerül s a bevétel 540 K. Ez nem gazdaságos. A fogyasztási tételnek Kolosi számtiszt alkalmazását helyteleníti.

Az erdészetről van bevétel, de a rezi órási nagy.

A vízvezeték és Vihnye ügyeinek rendezésével szellemes kapcsolatba hozza a vasut kiépítését.

Csodálkozik az előlegek horribilis összegén.

A tisztviselők fizetésénél fölémli, hogy 6 évig volt oly törvényhatóságnál, amelyhez Selmecbánya «krajzierája». A tisztviselőkölő egy csomó feleget. Kifogásolja a bejelentő hivatal. Egyszer akarta így asszony lakását megoldani és nem mondták meg. (Felkiáltások: okosan!) Ugyancsak a rendőrségnél tapasztaltam, hogy hábar azok mind okos emberek, jó emberek.

Kuti: Ne dicsérje őket!

Wagner dr.: ... de hivataluk tekintetében nem felelnek meg. A h. alkaptány nem ért mesterségéhez.

Elnök: Tessék talán a zárszámadásokról beszélni. Arról, hogy helyes-e ez vagy amaz a tétel. A zárszámadási bizottságba kétszer kapott meghívót, de nem jött el.

Wagner dr.: A nyugdíjak fizetésével a horribilis összeggel járulnak hozzá. Hogy vissza térjek interpellációmra... (felkiáltások: Ne térjen.)

Baán Elemér: Hagyják kérem, joga van este 10 óráig is beszélni.

Wagner dr.: A napidíjasok illetményei is horribilis nagyok. Anyi referus nincs, mint amennyi munkát ezeknek adni lehetne.

Örömmel látja az utiköltésgeknél az összeg apadását, de a 5244.62 K mégis horribilis összeg. Mire való a kúlcitáknál a telefon? Tessék redukálni az összeget polgármester úr.

Elnök: Ne tessék az 1907. évi költségvetést az 1908-ival összehasonlítani.

Wagner dr.: Nem csupán a polgármester úrról beszéltek, de általánosságban...

Elnök: Én nem vagyok általános, én talán csak személy vagyok!

Wagner dr.: Ha talán kellemetlen vagyok kérem a szót tőlem megvonni.

Nem kell a sok nyomtatványt megcsináltatni előre, a papíros ára most lemege. Feltűnő, hogy rendkívüli kiadás 1300 K-t tesz ki. Ez homályos kifejezés. Szükséges volna, ha a bizottság tagjai itt szerkeszessenek meggyőződést... (felkiáltások: egy szekérre se férne rá.)

Nem tartja helyesnek a nagy kölcsönök felvételét. Ennek terhe még a jövő nemzedéket is nyomja. Az Ó-vár restaurációjára felvett 20000

K-ra szükség nem volt. Rövid 10 év alatt rengeteg adósságunk lesz, senki se fog figyelembe venni.

Heincz: Felebbeséit nagyon figyelembe veszik.

Wagner dr.: Nem is azért teszi ő azt, de akarja, nyoma legyen annak, hogy ilyen gazdálkodáshoz nem járul hozzá.

Még a meghívón is nyoma van az elutasításnak.

Heincz: Kérem ez nem ide tartozik.

Wagner dr.: Talán kellemetlen... (felkiáltások: dehogyl!)

Még sok mondani valóm lenne, de a türelmüket nem akarom tovább igénybe venni...

Kapp Jakab dr.: Itt számokkal van dolga nem szeret velük foglalkozni.

Wagner dr.: Nem személyes bosszúból beszél, de saját lelkiismeretét nyugtatja meg. Nem itt keresi a népszertűsgöt.

Kuti: Hát hol?

Wagner dr.: Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a számadásokat alaki tekintetben hiányosnak tartja és utasítja a számvédelmet, hogy a jövő közgyűlés elé kiegészítő számadást tegyen, vagy ha nem, akkor mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a számadásokat nem fogadja el és... és...

Kuti: És pont.

Wagner dr.: és pont. (Letl úriási kacaj közepelte.)

Kuti: No látja, egyszer mégis egyelőrtünk.

Elnök: Mivel ezen doigokról, aki a lapokból értesül, sok mindent gondolhat, tehát van nekem is pár felvilágosító szavam.

A szárszámadási nyomtatványok ilyen alakban előállítást a törv. hat. bizottság elfogadta.

A mellékleteket a számadásokhoz a bizottságban négy napon át meg lehetett volna nézni. Egyedül Agfalvi Alajos biz. tag volt itt, ki sok aktát átnézett. Ha igazán érdeklődnek, hát eljöhettek volna. Ha valaki valamit nem ért, felvilágosítást kell kérnie.

Ha jobban figyelt volna a biz. tag a miniszteri rendelkezésre, tudná, hogy az alapok számadását külön kell megcsinálni, kivéve azokat, melyek a házi pénztár kezelésébe tartoznak. A nyugdíj és konverzós alapok is ide tartoznak.

Méltóztatott azt mondani, hogy a számadás nem világos. Nincs megjelölve a bevétel és kiadás. A 1907. évi számadás nem egyezik meg az 1907. évi költségvetéssel. Hát méltóztatassék nekünk ilyet mutatni ahol ez egyezik. Egy tisztviselő vagy szolga meghal, illetményei visszatartatnak, vagy pl. a hófuvasoknál nem lehet a költségeket határozottan megállapítani. Az állami adók nem pótladók.

Wagner dr.: Ebben tévedtem.

Elnök: Nálunk mindig kevesbedik az adót fizetők száma, mert ez a munkás ki egy bizonyos bérrel alul keres most már adót nem fizet. Ez ki tesz 6-7000 koronát. A ház és föld eladásánál csak nem pocékolhatunk. A Zsemberi házárt 5000 forintot ígérték.

Wagner dr.: Oda kellett volna adni.

Elnök: Az átiratási díjakat én nem bánom törölhetjük, de a terheket mielő fizetjük.

A lótarásról van közgyűlési határozat.

A faiskola nem üzlet. Ennek költségeibe vannak bevéve az utasítók ék elültetése is.

A fogyasztásnál Kolossi alkalmaztatását kifogásolja. Hát hol találunk megbízható külső embert ki 600 koronáért végzi a teendőket. Ez turnus szerint sem mehet a számszíttek között. Az erőszétnél oly szép jövedelem van, hogy meg lehetünk vele elégedve.

Mivel nincs kötelező vízvezetékünk, tehát nem kell a külön számadás.

Bizony fuvarosok előleg nélkül nem dolgoznak.

A bejelentési hivatal nem hoz költséget, mert nem áll egyébből, mint a napi anyag változásából. A napi díjasok apaszatnak úgy, amint belőlük tisztviselők nem lesznek.

Az előre nem látott kiadásokra éppen most van egy példa.

Wagner dr.: Zárszó jogával élek. Csak azt szeretném tudni mennyi az igazi bevétel és mennyi az igazi kiadás.

Baán: Kérem én nem megyek kegyed iránt gyűlölettel vagy nem gunyból szölok, de a jövőre való tekintettel mondom a következőket.

Az az eljárásimodor a beszédében, melyet itt használt, méltó lehet talán egy ügyvédhez ki a bíróság előtt tagad és kifogásol és azt várja, hogy az ellenfél bizonyítson. De az, hogy Ön itt kifogásokat gyűjt, ezekre vonatkozólag közvetlenül nem tájékoztatja magát, nem eljárás. Kritikát méltóztatik gyakorolni a költségvetés felett a nélkül, hogy a számadásokból méltóztatott volna meggyőződést szerezni.

Ha Ön a bizottsági tárgyalásokon ezt a módot követi, ne csodálkozzék, ha meghallgatásra nem fog találni és komolyan senki nem veszi.

Rosz néven veszem tehát, hogy informálatlannul tetszett felszólalni.

Wagner dr.: T. törv. hat. bizottság! Baán kir. közjegyző ugyan abba a hibába esett, amelyeket nekem mondott. Én csak azt mondom, hogy kisebb költséggel kell dolgozni. Én alapos informálással jöttem ide s mondhatom én tanulmányoztam talán ezen költségvetést legjobban. (Felkiáltások: hóh!)

Heincz ügyész: Kötelességem: hogy a fennálló szabályzatokra ügyeljek nincstöbbjoga beszélni.

Wagner dr.: Az ügyésznek nincs rendelkezési joga. (Letl.)

Még Hlavathy Istvánházi plébános foglalt a parcellázás mellett állást.

A Markovits Iván emlék-bizottság erkölcsi támogatást kéró kérényét elfogadta.

Elhatározottak, hogy a mostani Plébánia-utca Markovits Iván-utcának nevezetik.

Immerhull Károly Istvánházi lakos kérése elutasított.

A városi szegény- és menház.

Végre hosszú tárgyalások és munka után megnyitott városunkban a «városi szegény- és menház», mely arra van hivatva, hogy ott teljesen elszegényedett és munkaképtelen városi polgárok és polgárnők halálukig teljes ellátást nyerjenek és ezenkívül elhagyott gyermekei is neveltesse, a mennyiben az állami menedékhelyeken elhelyezést nem nyerhetnek.

Az egyelőre felvett husz szegény és hó 16-án lett elhelyezve a menházban, melyet ugyanazon napon délelőtt 9 órakor adott át a polgármester az irtalmas nővéreknek, a kik azt vezatni fogják.

A város az alap vagyonból minden ápolat után napi 60 fillért fizet az élelmezésért, a mely reggeli ebéd és vacsorából fog állani; a szegények az alap vagyonból ruháztatnak.

Igazán szép és nemes intézmény ez, melyet leirni nem igen lehet; ezt látni kell!

A berendezésnél buzgó és önzellenlű munkődött közre tisztelendő Zitta nővér, a kórházi irtalmas nővérek főnöknője, a ki egyuttal a menházban lévő nővéreknek is főnöknője marad ezután is.

A szegény- és menház mintaszertében van berendezve és felszerelve; egy nagy konyha, öt nagy lakószoba a szegényeknek, két kis szoba az éppó nővéreknek, egy furdószoba, egy mosókonyha, két éldskamra és egy pincéből áll ez idő szerint a szegény- és menház, mely szükség szerint még három nagy szobával bővíthető, a hol most még magánfelek laknak.

A szegény- és menházban ez idő szerint mintegy 160000 korona vagyonra van. Az újabb időben nagyobb alapítványokkal járultak az alaphoz: jánoshegyi Wankovits Lajos 6000 K, Heincz Emilia 2000 K, báró Hirschné 24000 K.

A szegény- és menház megnyitása tegnap

délelőtt kilenc órakor történt meg. Az aggokat még pénteken délután átköltöztelték a városi kórházból. Megható volt az aggoknak hurokelődása állandó otthonukba. A megnyitáson több bizottsági tag, nők és sok érdeklődő vett részt. A rendkívül tisztaságban berendezett termek megtekintése után Horváth Kálmán polgármester röviden ismertette a szegény- és menház történetét, amely már a 13. századba nyulik vissza. Újabb időben mintegy harminc éve fáradozik a város közönysége ez intézmény létesítésén, míg végre a múlt évben kimondotta a város közgyűlése, hogy a város segélyelő berendezze a menházat. A város segélyelő az épület, amelyben a menház elhelyezést nyer és tűzifa.

A berendezési, átalakítási munkálatok ezelőtt egy hónappal kezdődtek, Schnoll Lajos gazdasági felügyelő vezette a munkát valóban elismerésre méltó buzgósággal s hogy a menház megnyitható, abban neki is érdeme van. De különösen nagy érdeme van ebben a kórházi irtalmas nővérek főnöknőjének, aki kieszközölte a szathmári irtalmas nővérek ruházásánál, hogy a menház vezetésére két irtalmas nővért áttengedott a rend, elismerés emlékezik meg Krause József önzellenlű áldozatkészségéről, aki szintén hozzájárult a berendezéshez s végül elismerésémi elmlit fel tisztviselő társai működését, akik hivatalos kötelességüket meghaladó buzgósággal segítettek őt abban, hogy éke humánus intézményt átadhassa rendeltetésének.

Zsámbor Pál ev. lelkész, törvényhatósági bizottsági tag meghatva mondott ezután köszönetet a polgármesternek, hogy a városnak ez igazán humánus intézményt létesítette. Jól tudja azt, hogy ha ő nem viselte volna szívén a menház ügyét, nem létesült volna az ma sem. Az igaz szeretetnek ezen a helyén, legyen mindig otthon az Isten, aki felekezeti és más különbség nélkül szereti az ő gyermekeit. Katholikus, evangélikus, zsidó között ne legyen különbség e helyen, amelyet valláskülönbség nélkül, az igazi Krisztusi szeretet és jólékonyság létesített.

A jelenlévő közönység szívében meghatva hallgatta végig a szívhez szóló beszédeket s valami jóleső érzéssel s többen könnyes szemmel vátoztak az aggok menhelyéről.

A mai materiális, önző, érdekhajhászó világban óziasok ezek a helyek, az ilyen napok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Bánik Gyulát számgyakornokká neveze ki a selmecebányai bányaigazgatósághoz rendelt számvevőszéphez.

— Valéta-estély. A bányaászati és erdőészeti főiskola negyedéves hallgatói június hó hatodikán valéta-estélyt rendeznek a városi vígadóban.

— Tanítók a tanfelügyelőnél. Múlt szerdán délelőtt a selmecebányai tanítóknak egy nagyobb küldöttsége tisztelgett Sztancsek Zoltán tanfelügyelőnél Jäger Gyula tanító vezetése alatt, aki szép beszédében mondott köszönetet a tanfelügyelőnek, azért a fáradozásáért, amelyet a selmecebányai tanítók helyzetének javítása érdekében kifejtett. Sztancsek Zoltán tanfelügyelő megköszönte a tanítók ragaszkodását tartalmas beszédben buzdította őket, hogy nehézz, de a nemzet javára rendkívül áldásos működésüket az eddigi buzgalommal folytassák. A nemzeti állam kiépítésében elsőrang feladat vár a tanítókra s hazafias munkálkodásukban egyetértésre van szükségük, mely egyetértést nem szabad megrontania semmiféle más érdekeknek.

— A közigazgatási bizottság és hó 13-án tartotta rendes havi ülését Horváth Kálmán polgármester elnöklése mellett. A kir. tanfelügyelő, kir. főügyész, kir. pénzügyigazgató, kir. főmérnök árvaszéki elnök, tisztí ügyész, tisztí főorvos és a közigazgatási előadó terjesztették elő havi jelentéseiket, a kir. tanfelügyelő ismertette a miniszterinhöz intézett felterjesztését az elemi iskolák segélye,

illetve városunkban 15. állami elemi tanítói állás szervezése tárgyában; a kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az adó a múlt hónapban a múlt évéhez viszonyítva jobban folyt be; az adókövetés e hó 18-án kezdődik városunkban, a kir. főmérnök jelentette, hogy a közutak állapota igen jó volt, a tisztifőorvos az utóbbi időben felmerült higanymázesetkre nézve adta be szakvéleményét. Tóth Imre dr. m. kir. bányaker. főorvos is hozzájárult a jelen érdekes szakértővel való befejele, ami a közügy javára fog szolgálni. Iden érdekes Tóth Imre dr. közzgazdasági előadó jelentése, aki elismerőleg nyilatkozott a rendőrség erélyes eljárásáról a hernyók és cserebogarak pusztítására és a madarak védelme tárgyában kiadott rendelkezések betartására vonatkozó intézkedésekben, továbbá elismeréssel jelezte a városi fuzfa telep létesítését, melyvel a kosárfonás háziiparának alapja van letéve és így örvendates jelenség. Jelezte, hogy a folyó hóban ismét megtartja a „Madarak és fák napját” a helybeli leány és fiúiskolák gyermekek részére. Fájdalommal jelentette, hogy a városi falközlésen akadt bizottsági tag, aki a városi falközlés is feleslegesnek mondta, „igy csak az beszélhet aki nem ért hozzá”, — ugymond — mert az egyenesen bűn volna, ha a város ezen szépen feloldó és csupán a nagy közönség érdekét szolgáló falközlést nem gondolná, vagy pláne abbahagyná, ezt különben már több ízben megírta és be is bizonyította. Végül a bizottság és gyermekekét gyár felállítására, illetve a helybányai állami tanműhely kibővítésére és ide leendő áttelepítésére tárgyában és egy gépész-, fém- és faipari szakiskolának felállítására íránt a kir. kormányhoz felirat küldését határozta el a kir. tanfelügyelő javaslataira.

— **Idegen ajku iskolások jutalomkönyve.** A magyar köznevelődési egyesületek, sok évi megfigyelések után, arra a tapasztalatra jutottak, hogy az idegenajku elemi iskolai tanulók az eddig szokásos „jutalomkönyvek” helyett szívesebben fogadják és olvassák a gyermeklapokat, amelyek hatenkint vagy kéthetenkint megismétlődő jutalmazású, a kulturgyletek számára előzetnek. A kir. tanfelügyelők és a tanítók szinte egyhangúan elismerik ezeknek a jutalom-gyermeklapoknak a magyar nyelv terjesztésében szempontjából való nagy jelentőségét és kiváló fontosságát. A gyermekek meleg érdeklődéssel és szeretettel olvassák s türelmetlenül várják azt a napot, amely meghozza nekik a várva-várt képes magyar újságot. A gyermeklapok helyen a fél falut bejárja, mindenütt nyomot hagyva az olvasók szívében — lelkeiben. A F. M. K. E. kezdésére most a magyarországi köznevelődési egyesületek, nevezetesen: a F. M. K. E. az Országos Magyar Szövetség, a D. K. E. az Országos Magyar Iskola-Egyesület, a D. M. K. E., a Pozsonyi Magyar Köznevelődési Egyesület, az Eperjesi Széchenyi-Kör, a borsod-miskolci, vendvidéki, úpesti, verseczi, beregvármegyei, sárosvármegyei, somogyvármegyei, a felsőnágrádvármegyei, a zempléni vármegyei és a gómróki vármegyei köznevelődési egyesületek, a Kőrömbányai Magyar Egyesület, az Országos Nemzeti Szövetség, a Nagypénteki Református Társaság, a Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület, a Budapesti Népoktatási Kör és a Budapesti Könyvtár-Egyesület együttes jóterjesztést intéztek **Wekerle Sándor** dr. miniszterelnök, **Apponyi Albert** gróf vallás- és közoktatási, **Andrássy Gyula** gróf belügyi és **Darányi Ignác** dr. földművelésügyi miniszterekhez, hogy Pósa Lajos az „**En Újságom**” című gyermeklapját, tárcáik terhére az ország összes nemzetiségű vidékein és nyelvhatárain fonnálló iskolák legjobb idegenajku gyermekei számára fizessék elő.

— **Emléktábla teleplezés.** A Magyarhoni Földtani Társulat és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Selmec- és Belsőbányai Vidéki Osztálya Szentmiklósi **Szabó József** dr.-nak, a kiváló tudósnak, a hazai bányászat és geológia lelkes bajnokának a geolektái völgy „**Szabó szikláján**” emléktáblát állított föl, melynek ünnepélyes teleplezése május 30-án délután 2 órakor lesz. A ünnepélyi sorrendje. Érkezés Budapest felől Gelekték-Szkenlőrdőrdő állomásra 1908. évi május

30-án délután 1 óra 26 perckor (indulás Budapest leleti pályaudvarból reggel 7 óra 15 perckor.) Fogadtatás az állomáson a Selmec-Belsőbányai osztály részéről. A Sziklánál: 1. A Földtani Társulat elnökeinek megnyitja; 2. ünnepi beszéd, a Selmec-Belsőbányai Osztály részéről, tartja: Nagysuri **Boch** Hugó dr. főiskolai tanár; 3. Társulatok és intézetek képviselőinek esetleges beszédei; 4. záró beszéd, az emléktábla átadása. Az ünnepély után kocsiikon Vihnye-fürdőbe; este 6 órakor társas ebéd a fürdő szálloda éttermében. Kérjük az ünnepélyen és a társas ebéden résztvevőket, hogy ebbsli szándékukat annak megelőzésével, vajjon éjjeli szállásra igényt tartanak e, legkésőbb 1908. évi május hó 20-ig a Selmec-Belsőbányai Vidéki Osztály utkárnál bejelenteni. A kocsiok és társas ebéd költségeinek fedezésére személyenkint 8 korona, éjjeli szállással 10 korona bejelentéssel egyidejűleg beküldendő.

— **Tanítók közgyűlése.** A Selmecbányai-vidéki r. k. népnevelők egyesületének selmei köre folyó évi május hó 19-én Selmecbányán a városi r. k. el. fiúiskola rajztermében tartja rendes évi közgyűlést a következő tárgysorozattal. 1. 9 és fél órakor szent mise a szent Katalin templomban. 2. Az „m” betű ismertetése. Pályatétel. A legjobb előadás 1 darab 10 koronás arany jutalomban részestül **Litassy** János ker. esperes és plébános részéről. 3. Gyakorlati előadások. Előadók: **Bergfest** Árpád és **Czeldi** József. 4. A gyűlés megnyitása. 5. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 6. Gyakorlati utmutatás: „Mikép kell a tanítónak a szociáldemokrata érzelmei ellen tanítványában az érzelmet fejleszteni, avagy nemosítani, hogy az egyházat megszeressék?” Pályatétel. A legjobb munka 1 darab 10 koronás arany jutalomban részestül **Osváld** Rikárd esperes-plébános ur részéről. 7. „Mit tehet a tanító, hogy a családi nevelés ferdeségei megszűnjenek?” Pedagógiai értekezés. Előadó: **Gazsó** Mihály. 8. A főgyűléshelyzei főtanfelügyelőnek 422. számú, az elemi népiskolai közzgazdasági oktatás javítására vonatkozó átiratának tárgyalása. 9. Pénztári jelentés. 10. Indítványok és egyebek. 11. Tisztújítás. 12. A tagdíjak beszedése.

— **Halálözse.** **Grohmann** Jenőné sz. Asztalos Anna e hó 15-én életének harminckettedik évében meghalt. Temetése ma délután öt órakor lesz.

— **Az adófelzárólamási bizottság elnöke** **Totovic** Kálmán dr. főjegyző lett kinevezve, városnók részéről a közgyűlés id. **Osváld** Gusztávot rendes tagul és **Goldner** Adolfot póttagul küldte ki a bizottságba, mely Ipolygáns fog működni.

— **Vizsgák a liceumban.** Az ág. hitvallásu evangélikus liceumban megkezdődtek az év végi vizsgálatok természetesen csak a VIII. osztályban, ahol az osztályvizsgák a múlt héten voltak. E hó végén lesznek az érettségi írásbeli vizsgák s a jövő hó végefelé az érettségi szóbeli vizsgák.

— **Az adókövető bizottság** e hó 18-án kezdé meg működését Selmecbányán az 1908-1910. évekre vonatkozólag. A bizottság elnöke **Dáin** Elemér kir. közjegyző, helyettese **Hornyacsék** Istvan kereskedő, rendes tagok: **Engel** Zsigmond, **Jáhn** Vilmos, **Fizély** Károly és **Joerges** Ágost, póttagek: **Greguss** Antal, **Lestjinszky** József, **Velicz** György és **Acz** Ferenc. A bizottság a város tanácstermében fog ülésezni.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

és kir. udvari szállító és Ó. usz. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.

— **Görvlykörös gyermekek szedjék** a „Sirolin-Roche”. Ez a legjobb cseesot-készítmény, melyet a gyermekek legszívesebben szednek. Klón - hatással van az általános jóérésre. Az orrszeletök elmozdítását és a duganatot visszamennék. Jobban használ mint csukányolaj és vas-metfokkal párhuzamo an is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárkban.

Szerkesztői üzenet.

K. B. Szány, H. D. Nábny, Dr. K. A. Váspes. Önök azt kérdözik, hogy ki és mit az a Kapánor. Itt a válasz res:

Kapánor?? Az nagy ember.

Prokator és orátor.

Redaktor a reformator.

De tor és liberator.

Fidélis és nobilis.

De mindenben — horribilis.

Mint prokator nemese.

Miköz, mint kevesen:

Tudás, ügyesség,

Mél leleményessége,

Még okszennél is,

Nó ez mind — horri ilis.

Mint ordor ékesen,

Logikától fényesen,

Tudománytól kép-sen,

De soha sem mérésen

Dikezől és így is,

Pedig ó hál vitális,

Szava mind — horribilis

Mint redaktor lidomos,

Finom és eskis jogos

Támadást intéz, ha kell,

Penköt, vagy szellemével.

Tarcájának anyagját

S lapjánk létalapját

A nyílást szolgáltatja,

Hol írhat nagy s apraja,

Indulni nagy becsre,

Mondásaink kecsre

Páratlanul állanak,

és diszere válnak

Ma, yar műveltségünknek,

Felzör nemzetünknek.

Hisz kolosszus ó itt is

S igazán — horribilis.

Mint doktor s reformator

Tudós, ligédát és bátor.

Sikra száll új terveért,

Melytől senki kedveért

El nem áll, ha török is,

Ebben is — horribilis

Hát még mint liberator?!

Igazi viaktörök.

Mindent, a mit esk lehet

Égzségség, jó nedvet,

De ha szentest szív ki is,

Akkor is — horribilis.

Ó horrit mindenben,

Bánatban és jó kedvben,

Gunyban, éleben, perekben,

Pémt markol kezekben.

És most kérlek, hol a vég?

Megmondhat már most nem rég:

Javító diák karcer,

Vagy a gyilkító Schvarcer.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltöktért nem felelős a szerk.

Nagyon alkalmas utazószeml. — Nélkü üzethetetlen rövid használat után.

Pertöntentő hatású által megvizsgálva.

Attest Bécs, 1887. július 3

Kalodont
nélküözethetetlen
fog-crème.

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. — Eltávolítlan a foghas körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, ezáltal mechanikailag tisztítással egyeztető feloldozás és antiseptikus hatással bíró fog-Crém-mel elérhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálmokban a leghatasosabbnak bizonyult.

Sirolin

„Ez az étvágyat és a testvélyt, megszűnteti a köhögést, vildőrelt, éjjeli zsezt.”

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Mint hogy értékétellen utazásal is kinnak, kérjen mindenkor „Roche” cseesot-csoomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejce)

„Roche”

Kapható Orvosi rendelre a gyógyszerárkban. — Ára övegenként 4 — korona

